

جدیدترین ابزارهای تکنولوژیکی مورد استفاده در تحلیل ریسک اعتباری

استفاده از ابزارها و فناوریهای پیشرفته در تحلیل ریسک اعتباری نقش مهمی در بهبود دقت، سرعت، و شفافیت فرآیندهای رتبه‌بندی و ارزیابی اعتباری دارد. در ادامه به معرفی جدیدترین ابزارها و فناوریهای تکنولوژیکی در این حوزه می‌پردازیم:

۱. **هوش مصنوعی و یادگیری ماشین (AI & Machine Learning):** هوش مصنوعی به طور فزاینده‌ای در تحلیل ریسک اعتباری استفاده می‌شود. این فناوریها می‌توانند با تحلیل حجم عظیمی از داده‌ها، الگوها و روندهایی را شناسایی کنند که برای انسان قابل تشخیص نیست. کاربردها شامل: پیش‌بینی نکول بدهی، شناسایی الگوهای غیرعادی در رفتار پرداخت وام‌گیرندگان، تحلیل داده‌های غیرساختاریافته مانند گزارش‌های مالی و اخبار می‌باشند.

۲. **بلاکچین (Blockchain):** فناوری بلاکچین شفافیت و امنیت اطلاعات را در فرآیند رتبه‌بندی اعتباری افزایش می‌دهد. کاربردها شامل: ایجاد دفترکل غیرمتمرکز برای ثبت سابقه اعتباری شرکت‌ها و افراد، بهبود شفافیت در معاملات مالی و داده‌های مرتبط با بدهی‌ها.

۳. **پردازش زبان طبیعی (NLP):** به تحلیل و تفسیر داده‌های متنی کمک می‌کند و برای رتبه‌بندی اعتباری به کار می‌رود. کاربردها شامل: تحلیل محتوای گزارش‌های مالی، بیانیه‌های خبری، و اظهارنظرهای عمومی، شناسایی سیگنال‌های مثبت یا منفی در اخبار مرتبط با شرکت‌ها و کشورها

۴. **سیستم‌های تحلیل پیشرفته (Advanced Analytics):** کاربردها شامل: استفاده از داده‌های تاریخی برای پیش‌بینی رفتار اعتباری و تحلیل چندمتغیره برای شناسایی عوامل کلیدی تأثیرگذار بر ریسک اعتباری. برای مثال ابزارهایی مانند Tableau و Power BI برای ارائه تحلیل‌های بصری و گزارش‌های دینامیک استفاده می‌شوند.

۵. **کلان‌داده (Big Data):** کاربردها شامل: ادغام داده‌های مالی سنتی با منابع داده غیرسنتی، مانند داده‌های شبکه‌های اجتماعی، آب و هوا، یا تراکنش‌های دیجیتال و تحلیل رفتار مصرف‌کنندگان و شرکت‌ها در بازارهای مالی.

۶. **مدل‌های مالی مبتنی بر شبکه عصبی (Neural Networks):** این مدل‌ها می‌توانند به عنوان ابزارهای پیشرفته پیش‌بینی و طبقه‌بندی ریسک استفاده شوند. کاربردها شامل: پیش‌بینی تغییرات در رتبه‌بندی اعتباری و طبقه‌بندی مشتریان و شرکت‌ها بر اساس سطح ریسک.

۷. **اتوماسیون فرآیندهای رباتیک (RPA):** کاربردها شامل: خودکارسازی فرآیندهای تکراری مانند جمع‌آوری داده‌های مالی و نظارتی و افزایش سرعت در تولید گزارش‌های رتبه‌بندی.

۸. **تحلیل ریسک ESG:** کاربردها شامل: ارزیابی ریسک‌های مرتبط با تغییرات اقلیمی و مسائل اجتماع و ترکیب داده‌های ESG با مدل‌های مالی سنتی.

نمونه‌هایی از ابزارها و پلتفرم‌ها:

Moodys Analytics: ارائه ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی برای پیش‌بینی نکول و تحلیل ریسک.

Fitch Solutions: استفاده از کلان‌داده و هوش مصنوعی برای تحلیل صنایع و کشورها.

S&P Global Market Intelligence: ابزارهای تحلیل پیشرفته برای ریسک اعتباری.

Pars Weekly

گزارش هفتگی شرکت رتبه‌بندی اعتباری پارس کیان

شماره ۲۴ | شنبه ۶ بهمن ۱۴۰۳

فهرست

- داستان هفته
- جهان در هفته آینده
- اقتصاد دنیا
- اقتصادهای منطقه
- اقتصاد ایران
- انرژی
- کامودیتی‌ها
- تکنولوژی
- شاخص ESG & CG

سلب مسئولیت

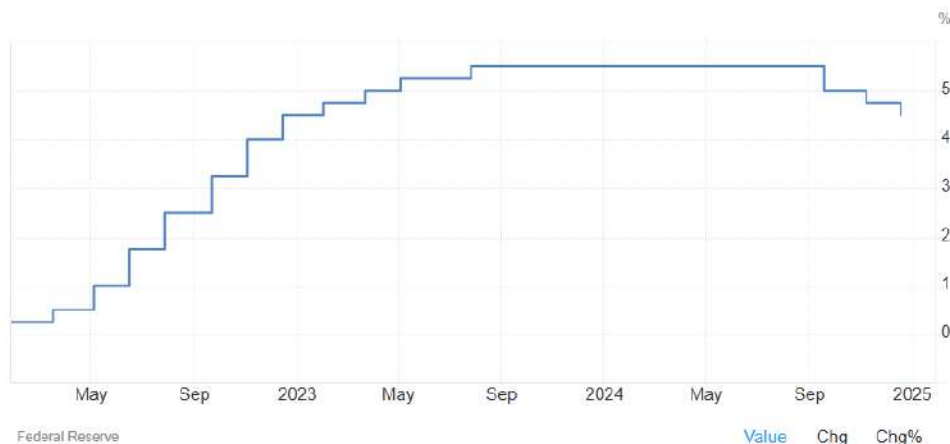
این گزارش به هیچ عنوان مبنای کاملی جهت خرید و فروش هرگونه دارایی نمی‌باشد. کلیه حقوق این گزارش، متعلق به شرکت رتبه‌بندی اعتباری پارس کیان بوده و هرگونه کپی‌برداری و بازتولید آن پیگرد قانونی دارد.

جهان در هفته آینده (از ۲۷ ژانویه تا ۲ فوریه)

در هفته آینده شاهد وقایع و نشر داده‌ها و شاخص‌های اقتصادی مهمی در سطح دنیا خواهیم بود که مهم‌ترین آنها به شرح جدول زیر هستند.

کشور	خبر		تاریخ
استرالیا	نرخ تورم سالانه	Inflation Rate YoY Q۴	۲۹ ژانویه
اسپانیا	نرخ رشد GDP	GDP Growth Rate QoQ Flash Q۴	۲۹ ژانویه
آمریکا	تصمیم‌گیری در خصوص نرخ بهره	Fed Interest Rate Decision	۲۹ ژانویه
اروپا	نرخ رشد GDP	GDP Growth Rate QoQ Flash Q۴	۳۰ ژانویه
اروپا	نرخ بیکاری	Unemployment Rate DEC	۳۰ ژانویه
اروپا	تصمیم‌گیری در خصوص نرخ بهره	ECB Interest Rate Decision	۳۰ ژانویه
آمریکا	نرخ رشد GDP	GDP Growth Rate QoQ Adv Q۴	۳۰ ژانویه

در جلسه قبلی فدرال رزرو در دسامبر ۲۰۲۴، تقریباً تمام مقامات فدرال رزرو بر این باور بودند که ریسک‌های صعودی برای چشم‌انداز تورم افزایش یافته است. این نگرانی‌ها ناشی از داده‌های اخیر تورم که قوی‌تر از انتظار بودند و همچنین تأثیرات احتمالی تغییرات در سیاست‌های تجاری و مهاجرتی بود. شرکت‌کنندگان پیش‌بینی کردند که تورم به حرکت به سمت ۲ درصد ادامه خواهد داد، اما اذعان داشتند که این فرایند ممکن است بیشتر از آنچه قبلاً انتظار می‌رفت زمان ببرد. چندین عضو ابراز نگرانی کردند که فرایند کاهش تورم ممکن است به‌طور موقت متوقف شده باشد یا هشدار دادند که ممکن است تأخیرهای بیشتری رخ دهد. همچنین، مقامات اشاره کردند که فدرال رزرو در نقطه‌ای قرار دارد یا به نقطه‌ای نزدیک است که کاهش سرعت در روند تسهیل سیاست پولی مناسب به نظر می‌رسد. بسیاری از شرکت‌کنندگان بر این نکته تأکید کردند که عوامل مختلفی نیاز به اتخاذ رویکردی محتاطانه‌تر در تصمیم‌گیری‌های سیاست پولی در فصل‌های آینده را برجسته می‌کند. فدرال رزرو پیش‌بینی کرد که در سال ۲۰۲۵ تنها دو کاهش نرخ بهره، مجموعاً معادل ۵۰ واحد پایه، انجام خواهد شد.

اقتصاد دنیا

آمریکا

- شاخص دلار آمریکا در ۱۲ ماه گذشته حدود ۵.۹۲٪ افزایش یافته است.

- تأثیر آتش‌سوزی‌های کالیفرنیا: طبق گزارش MarketWatch، گلدمن ساکس برآورد کرده است که این آتش‌سوزی‌ها منجر به کاهش ۲۰ واحد پایه در تولید ناخالص داخلی آمریکا در سه‌ماهه اول ۲۰۲۵ خواهد شد که معادل ۴۰ میلیارد دلار خسارت است. مورگان استنلی تخمین زده است که بین ۲۰,۰۰۰ تا ۴۰,۰۰۰ شغل در کالیفرنیا، عمدتاً در بخش خدمات، در ماه ژانویه از بین خواهند رفت. همچنین قیمت‌های مصرف‌کننده در هسته تورم به میزان ۴ تا ۹ واحد پایه افزایش خواهند یافت که این اثر حداقل سه ماه ادامه خواهد داشت. دیان سوانک، اقتصاددان ارشد KPMG، پیش‌بینی کرده است که هزینه‌های بالاتر بیمه، افزایش تقاضا برای مصالح، و محدودیت نیروی کار، فشارهای تورمی ایجاد کرده و توانایی فدرال رزرو برای کاهش تورم به هدف سالانه ۲ درصد را محدود خواهد کرد.

- بحران سقف بدهی آمریکا: طبق گزارش وال‌استریت ژورنال در ۱۷ ژانویه، آمریکا به‌سرعت به سقف بدهی فعلی خود یعنی ۳۶.۱ تریلیون دلار نزدیک می‌شود و بدهی ملی به ۹۹.۹ درصد از تولید ناخالص داخلی خواهد رسید. جنت یلن، وزیر خزانه‌داری آمریکا، از قانون‌گذاران خواسته است سقف بدهی را فوراً افزایش دهند. او اعلام کرد خزانه‌داری از ۲۱ ژانویه با استفاده از «اقدامات ویژه»، پول را بین حساب‌ها جابه‌جا خواهد کرد تا از نقض سقف بدهی جلوگیری کند. بلومبرگ گزارش داده است که این اقدامات شامل: بازخرید بخشی از سرمایه‌گذاری‌ها در صندوق بازنشستگی خدمات کشوری و ناتوانی، و همچنین تعلیق سرمایه‌گذاری‌ها در صندوق مزایای بهداشتی بازنشستگان خدمات پستی هستند. این سرمایه‌گذاری‌ها پس از افزایش سقف بدهی به طور کامل بازپرداخت خواهند شد. برخی از تحلیلگران تخمین می‌زنند که دولت آمریکا بدون افزایش سقف بدهی، می‌تواند تا حدود ژوئیه یا اوت فعالیت کند قبل از آنکه برخی از تعهدات مالی خود را به تعویق بیندازد.

- بازده اوراق قرضه در حال افزایش است: روزنامه San Diego Union-Tribune به نقل از Associated Press گزارش داده است که بازده اوراق قرضه ۱۰ساله خزانه‌داری بالاتر از ۴.۸۰٪ رسیده است که بالاترین سطح از سال ۲۰۲۳ است. چرا بازده اوراق قرضه افزایش می‌یابد در حالی که فدرال رزرو نرخ بهره را کاهش داده است؟ فدرال رزرو نرخ بهره بین‌بانکی را کنترل می‌کند؛ یعنی نرخ بهره‌ای که بانک‌ها برای قرض گرفتن یک‌شبه از یکدیگر تعیین می‌کنند. اما بازده اوراق ۱۰ساله خزانه‌داری توسط معاملات بازار و تصمیمات سرمایه‌گذاران تعیین می‌شود که بر اساس انتظارات آن‌ها از وضعیت اقتصاد آمریکا و تورم تنظیم می‌شود. در سپتامبر ۲۰۲۴، زمانی که فدرال رزرو اولین کاهش نرخ بهره از سال ۲۰۲۰ را اعمال کرد، بازده اوراق ۱۰ساله ۳.۶۵٪ بود. اما تقریباً هم‌زمان با این کاهش، بازده این اوراق شروع به افزایش کرد، زیرا انتظارات برای رشد اقتصادی و تورم نیز افزایش یافت. اقتصاد آمریکا همچنان قوی‌تر از انتظارات باقی‌مانده و تورم همچنان مقاوم است. سیاست‌های تجاری و تعرفه‌ای دولت ترامپ نیز یکی از عوامل افزایش بازده اوراق است. این سیاست‌ها می‌توانند فشارهای تورمی را افزایش دهند و بدهی روبه‌رشد دولت آمریکا فشار بیشتری بر بازده اوراق برای پوشش ریسک بدهی وارد کند.

اروپا

- **واکنش اتحادیه اروپا به سیاست‌های تجاری ترامپ:** اتحادیه اروپا در حال آماده‌سازی ترکیبی از مشوق‌ها و تنبیه‌ها در پاسخ به سیاست‌های تجاری و تعرفه‌ای پیشنهادی دولت جدید ترامپ است. ایالات متحده با حجمی معادل ۸.۷ تریلیون دلار تجارت دوطرفه (طبق اتاق بازرگانی آمریکا در اتحادیه اروپا)، بزرگ‌ترین شریک تجاری اتحادیه اروپاست. اروپا تمایلی به آغاز یک جنگ تجاری ندارد که می‌تواند به این روابط تجاری آسیب برساند. تعرفه‌های جهانی ۲۰ درصدی پیشنهادی ترامپ، اقتصاد شکننده اروپا را متضرر کرده و صادرات اتحادیه اروپا به آمریکا را کاهش خواهد داد.

- **تأثیر اقتصادی تعرفه‌ها:** گلدمن ساکس تخمین زده است که تعرفه‌های جدید واردات ایالات متحده می‌تواند تولید ناخالص داخلی آلمان را بین ۰.۶ تا ۱.۲ درصد کاهش دهد. افزایش تعرفه‌های آمریکا بر واردات از چین، باعث خواهد شد که محصولات چینی به بازارهای اروپایی هدایت شوند و تولیدکنندگان اروپایی آسیب بیشتری ببینند. مقامات اتحادیه اروپا در حال تهیه پیشنهادهایی هستند که شامل موارد زیر است: افزایش خرید گاز طبیعی مایع (LNG) و تجهیزات دفاعی از آمریکا، پذیرش بار مالی بیشتر برای حمایت از اوکراین، افزایش هزینه‌های نظامی در حمایت از ناتو و تعهد به حمایت از ایالات متحده در درگیری اقتصادی با چین.

- **گزینه‌های تلافی‌جویانه اتحادیه اروپا شامل افزایش تعرفه‌ها بر محصولات حساس سیاسی است.** به‌عنوان مثال، در واکنش به تعرفه‌های ترامپ بر فولاد و آلومینیوم اتحادیه اروپا در سال ۲۰۱۸، اروپا تعرفه‌هایی بر محصولات آمریکایی مانند بوربون و موتورسیکلت‌های هارلی دیویدسون اعمال کرد. یک دیپلمات اروپایی اظهار داشت: «ما می‌خواهیم تا حد ممکن به نظم مبتنی بر قوانین و سازمان تجارت جهانی (WTO) پایبند باشیم. اما مذاکره با ترامپ دشوار است، زیرا او اهمیتی نمی‌دهد». همچنین امانوئل ماکرون، رئیس‌جمهور فرانسه، از حمایت اتحادیه اروپا از قوانین WTO انتقاد کرده و گفته است: «قوانین WTO دیگر نه توسط چین و نه توسط ایالات متحده آمریکا رعایت نمی‌شوند. این سیستم کار نمی‌کند».

- **وضعیت اقتصاد آلمان:** اقتصاد آلمان برای دومین سال متوالی در ۲۰۲۴ با کاهش ۰.۲٪ نسبت به سال گذشته مواجه شد. این کاهش پس از افت ۰.۳٪ در سال ۲۰۲۳ رخ داد. اقتصاد آلمان تحت تأثیر عوامل زیر قرار گرفته است: رقابت شدید صادراتی در بازارهای کلیدی، هزینه‌های بالای انرژی، نرخ‌های بهره بالا و چشم‌انداز نامطمئن اقتصادی.

- **کاهش توان رقابتی آلمان:** آلمان برای ۱۵ سال سریع‌تر از سایر کشورهای اروپایی رشد کرد و ماشین‌آلات و ابزارهایی برای کارخانه‌های چین با استفاده از انرژی ارزان روسیه فراهم می‌کرد. اما از ۲۰۱۸ با افزایش تعرفه‌های وارداتی آمریکا و رقابت شدیدتر از سوی شرکت‌های چینی، با مشکلات جدی مواجه شد. همه‌گیری کرونا و حمله روسیه به اوکراین نیز تولید صنعتی آلمان را مختل کرده و صنعت خودروسازی مهم آن را از رقابت با خودروهای برقی چین باز داشته است.

چین

- **خروج سرمایه و اثرات آن:** بانک‌های داخلی چین در دسامبر ۲۰۲۴ خالص ۴۵.۷ میلیارد دلار آمریکا سرمایه را به خارج منتقل کردند. خروج خالص سرمایه در کل سال ۲۰۲۴ به ۱۸۲ میلیارد دلار آمریکا رسید که یک رکورد تاریخی است. این جریان سرمایه تقاضا برای دلار را افزایش داده و فشارهای کاهش بر یوان ایجاد کرده است. بانک مرکزی چین در تلاش است با کنترل بازارهای خارجی، نقدینگی را کاهش دهد و برای این منظور میزان بی‌سابقه‌ای از اوراق بهادار را در هنگ‌کنگ منتشر کرده است.

اقتصادهای منطقه (جهت مشاهده جزئیات هر خبر بر روی عنوان آن کلیک نمایید)

مصرف LPG خودروها در عراق در سال ۲۰۲۴ از ۳۰۰ میلیون لیتر فراتر رفت

شرکت توزیع فرآورده‌های نفتی عراق اعلام کرد که مصرف گاز مایع (LPG) در خودروها طی سال ۲۰۲۴ به طور قابل توجهی افزایش یافته و در مجموع به بیش از ۳۲۷ میلیون لیتر در سراسر استان‌های کشور رسیده است. وزارت نفت عراق برای پاسخگویی به تقاضای روبه‌رشد، تعداد ایستگاه‌های پر کردن گاز مایع را افزایش داده است. در حال حاضر، ۱۲۵ نقطه توزیع در سراسر کشور فعال هستند که ۷۲ مورد توسط شرکت توزیع و ۵۳ مورد توسط شرکت گاز پرکنی اداره می‌شوند. وزارت نفت همچنین از افزایش قابل توجه ذخایر LPG خبر داد و اظهار داشت که ذخایر LPG کشور به بیش از ۱۳۳ هزار تن افزایش یافته و تولید روزانه از ۷ هزار تن فراتر رفته است. مدیرکل شرکت توزیع فرآورده‌های نفتی این کشور، این رشد را به ماهیت دوستدار محیط‌زیست و قیمت مقرون‌به‌صرفه LPG نسبت داد. قیمت هر لیتر LPG تنها ۲۰۰ دینار عراقی (معادل ۰.۱۵ سنت آمریکا) است.

ترکیه در میان ۵ کشور برتر اروپا در ظرفیت نصب‌شده انرژی‌های تجدیدپذیر

ترکیه اکنون در ردیف پنج کشور برتر اروپا در زمینه ظرفیت نصب‌شده انرژی‌های تجدیدپذیر قرار گرفته است. این خبر را وزیر انرژی و منابع طبیعی ترکیه، در مراسم افتتاحیه یک کارخانه تولید پنل خورشیدی در ازمیر اعلام کرد. ایشان اعلام کردند که ظرفیت انرژی تجدیدپذیر ترکیه به بیش از ۳۳,۰۰۰ مگاوات افزایش یافته است که از این مقدار، انرژی خورشیدی به‌تنهایی حدود ۲۰,۰۰۰ مگاوات را تشکیل می‌دهد. این پیشرفت، نیازهای برق سالانه تمامی خانوارهای ترکیه را تأمین می‌کند. ترکیه در میان ۵ کشور برتر اروپا و رتبه یازدهم جهانی از نظر ظرفیت نصب‌شده انرژی‌های تجدیدپذیر قرار دارد. رشد انرژی‌های تجدیدپذیر در ترکیه با سیاست‌های جامع دولت و تعهد به نوآوری حمایت می‌شود. افتتاح کارخانه جدید در ازمیر که به تولید سلول‌ها و پنل‌های خورشیدی می‌پردازد، نمونه‌ای از این چشم‌انداز است. ایشان تأکید کردند که چنین پروژه‌هایی نه‌تنها وابستگی به واردات را کاهش می‌دهند، بلکه ترکیه را به‌عنوان یک پیشرو جهانی در فناوری انرژی تجدیدپذیر مطرح می‌کنند.

چرا استارت‌آپ‌ها قطر را به‌عنوان سکوی رشد خود انتخاب می‌کنند؟

در سال‌های اخیر، قطر به یکی از کشورهای پیشرو در فضای کارآفرینی خاورمیانه تبدیل شده است. این کشور، با تکیه بر ابتکارات قوی دولتی، تلاش می‌کند وابستگی خود به نفت و گاز را کاهش داده و اقتصاد خود را متنوع کند. چشم‌انداز قطر برای سال ۲۰۳۰ به‌عنوان نقشه راهی برای ساختن یک اقتصاد دانش‌بنیان پایدار عمل می‌کند. با سرمایه‌گذاری‌های کلان در زیرساخت‌ها، تحقیق و فناوری، این کشور بستری برای توسعه استارت‌آپ‌ها از سراسر جهان فراهم کرده است. از هاب‌های پیشرفته فناوری گرفته تا برنامه‌های تأمین مالی سفارشی و رویدادهایی مانند Web Summit Qatar، قطر شرایط لازم برای رشد استارت‌آپ‌ها را ایجاد کرده است. محیط تجاری دوستدار کسب‌وکار، موقعیت استراتژیک، و زیرساخت‌های پیشرفته از جمله دلایل انتخاب قطر به‌عنوان مرکز کارآفرینی هستند. قطر با راه‌اندازی ابتکار استارت‌آپ قطر، به‌عنوان پلتفرمی جامع، ابزارهای موردنیاز برای استارت‌آپ‌ها را در اختیار کارآفرینان قرار می‌دهد. این برنامه شامل: تأمین مالی، ویزای کارآفرینی، فضاهای اداری و حمایت برای ورود به بازار هستند.

اقتصاد ایران

جزئیات پیمان پولی و سند اقدام مشترک میان بانک‌های مرکزی ایران و روسیه

رئیس کل بانک مرکزی با تأکید بر عملیاتی‌شدن پیمان پولی میان ایران و روسیه و اینکه به‌منظور تسهیل و تسریع در مبادلات اقتصادی میان تجار و بازرگانان، ارز دو کشور بر اساس نرخ توافقی بازار ارز تجاری، مبنای تسویه قرار می‌گیرد گفت: طی مذاکرات با مقامات پولی و بانکی روسیه، تابلوی روبل با نرخ توافقی بزودی در مرکز مبادله ارز و طلای ایران راه‌اندازی و پول دیجیتال ایران و روسیه نیز به‌منظور افزایش ارزش مبادلات اقتصادی فعال می‌شود. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، سند اقدام مشترک میان بانک‌های مرکزی ایران و روسیه در سه سرفصل اصلی «استفاده از پول‌های ملی در تجارت دو کشور»، امکان اتصال پیام‌رسان‌های بانکی و بومی دو کشور موسم به سپام و SPFS و «امکان اتصال شبکه پرداخت کارتی دو کشور» عملیاتی شد.

امور بانکی، اخبار و خرید؛ اولویت کاربران ایرانی در اینترنت

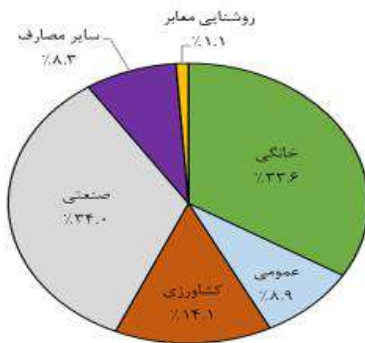
یکتانت در دومین روایت خود از بازاریابی دیجیتالی در ایران، فصلی مجزا را به نتایج یک مطالعه پیمایشی درباره رفتار کاربران ایرانی در فضای آنلاین اختصاص داده است. داده‌های این پیمایش که با مشارکت ۱۱۰۰ نفر به‌دست‌آمده نکات قابل توجهی را از حضور پررنگ اینترنت و شبکه‌های اجتماعی در نسل‌های مختلف و تفاوت آن میان زنان و مردان آشکار می‌کند. بر اساس گزارش یکتانت از این مطالعه که شرکت «تحقیقات بازار امروز» اجرا کرده، کاربران ایرانی به طور متوسط ۴ ساعت از زمان خود را روزانه در اینترنت سپری می‌کنند. بیشترین هدف افراد برای رجوع به اینترنت و شبکه‌های اجتماعی پیگیری امور بانکی، پیگیری اخبار و خرید کردن است و آشنایی با افراد جدید و کسب درآمد در ردیف‌های آخر قرار می‌گیرد. هرچند که بین مردان و زنان درباره دلایل استفاده از اینترنت تفاوت‌هایی وجود دارد.

انجام ۴۵ درصد معاملات نیروگاه‌ها در بورس انرژی

مدیرعامل شرکت توانیر گفت: ۴۵ درصد از معاملات نیروگاه‌ها در ۹ ماه نخست امسال، در بورس انرژی و انعقاد قراردادهای دوجانبه انجام شده است. به گزارش توانیر، ایشان با اعلام این خبر گفت: در ۹ ماه نخست امسال، تولید خالص نیروگاه‌ها حدود ۲۹۵ میلیارد کیلووات‌ساعت بود که از این میزان ۱۳۴ میلیارد کیلووات‌ساعت از طریق معاملات برق در بورس انرژی و انعقاد قراردادهای دوجانبه انجام شده که حدود ۴۵ درصد حجم کل معاملات برق است. وی با بیان این که ۱۶۱ میلیارد کیلووات‌ساعت یعنی ۵۵ درصد حجم کل معاملات نیز از طریق بازار عمده‌فروشی برق انجام شده است، افزود: با توجه به سهم ۴۵ درصدی معاملات خارج از بازار برق در ۹ ماه نخست سال ۱۴۰۳، هدف تعیین شده در برنامه هفتم محقق شده است. به گفته مدیرعامل توانیر، بر اساس قانون برنامه پنج‌ساله هفتم، وزارت نیرو مکلف شده به نحوی برنامه‌ریزی کند که سهم معاملات برق در خارج از بازار برق تا پایان سال دوم برنامه به حداقل ۳۰ درصد و در انتهای برنامه به حداقل ۶۰ درصد از کل معاملات برسد.

وضعیت مصرف برق در شش ماهه اول سال ۱۴۰۳

در شش ماهه اول سال ۱۴۰۳ مجموع مصرف برق در کشور بالغ بر ۱۷۲ میلیارد کیلو وات ساعت بوده است. بخش صنعت به عنوان بزرگترین مصرف کننده برق است و ۳۴ درصد از کل مصرف برق کشور را به خود اختصاص داده و بخش خانگی با ۶/۳۳ درصد در رتبه دوم قرار دارد.

آغاز ساخت بزرگترین نیروگاه خورشیدی ایران

عملیات احداث بزرگترین نیروگاه خورشیدی کشور با ظرفیت تولید ۱۳۵ مگاوات در کبودرآهنگ با حضور وزیر کشور آغاز شد. به گزارش توانیر، این طرح با سرمایه‌گذاری ۵۰ هزارمیلیاردریالی در زمینی به مساحت ۲۴۰ هکتار در نزدیکی نیروگاه شهید مفتاح همدان اجرا خواهد شد. بر اساس برنامه‌ریزی‌ها، این نیروگاه پس از تکمیل، قادر خواهد بود سالانه ۳۱۸ گیگاوات ساعت انرژی الکتریکی تولید کند. اجرای این طرح منجر به صرفه‌جویی ۱۰۰ میلیون مترمکعبی در مصرف سوخت‌های فسیلی شده و نقش به‌سزایی در تأمین انرژی صنایع منطقه و حفاظت از محیط‌زیست ایفا خواهد کرد. علاوه بر صرفه‌جویی در منابع سوخت، بهره‌برداری از این طرح از انتشار سالانه ۱۹۰ هزار تن گازهای گلخانه‌ای جلوگیری می‌کند و گامی مؤثر در توسعه انرژی‌های پاک و کاهش اثرات تغییرات اقلیمی به شمار می‌آید.

برگزاری جلسه کمیسیون‌های مجمع تشخیص مصلحت نظام درباره CFT و پالرمو

سخنگوی مجمع تشخیص مصلحت نظام از برگزاری جلسه کمیته‌های کمیسیون‌های تخصصی دبیرخانه این نهاد درباره لوایح پیوستن به کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم (CFT) و کنوانسیون پالرمو خبر داد. به گزارش سنا، محسن دهنوی در حساب کاربری خود در شبکه اجتماعی ایکس نوشت: جلسه کمیته‌های کمیسیون‌های تخصصی دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام به ریاست دکتر ذوالقدر درباره لوایح پیوستن به کنوانسیون مقابله با تأمین مالی تروریسم (CFT) و کنوانسیون پالرمو برای ارائه به کمیسیون مجمع در حال برگزاری است.

قیمت چغندر قند برای سال آینده مشخص شد

وزیر جهاد کشاورزی و رئیس شورای قیمت‌گذاری و اتخاذ سیاست‌های حمایتی محصولات اساسی کشاورزی، مصوبه تعیین قیمت تضمینی چغندر قند بهاره و پاییزه را برای سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۴ ابلاغ کرد. قیمت هر کیلو چغندر قند بهاره با عیار ۱۶ درصد، ۵۱،۵۰۰ ریال و چغندر قند پاییزه با عیار ۱۵ درصد ۵۲،۰۰۰ ریال می‌باشد. این مصوبه که در تاریخ ۳۰ دی‌ماه ۱۴۰۳ به تصویب رسید، با در نظر گرفتن هزینه‌های حمل‌ونقل، نرخ خرید تضمینی چغندر قند بهاره و پاییزه را مشخص کرده است.

انرژی

- **افزایش قیمت جهانی نفت:** قیمت جهانی نفت به بالاترین سطح از آگوست ۲۰۲۴ رسید که علت آن تحریم‌های جدید علیه صادرات نفت خام روسیه است. بر اساس گزارش وال استریت ژورنال، تحریم‌ها شامل دو تولیدکننده نفت روسی، بیش از ۱۸۰ نفتکش، بیمه‌کنندگان دریایی و معامله‌گران ناشناس هستند. دولت بایدن به دلیل نگرانی از افزایش قیمت بنزین در آمریکا، اجرای این تحریم‌ها را به تأخیر انداخت. بلومبرگ گزارش داده است که ۳۰٪ از صادرات نفت روسیه تحت تأثیر این تحریم‌ها قرار گرفته است. ظرفیت حمل نفتکش‌های تحریم‌شده برابر با ۱.۴ میلیون بشکه در روز (تقریباً ۵۰٪ از صادرات دریایی نفت خام روسیه) است. برخی از این نفتکش‌ها در حال حاضر در لنگرگاه‌ها متوقف شده‌اند و برخی دیگر از بنادر روسیه که قرار بود بارگیری انجام دهند، روی گردان شده‌اند. همچنین شش نفتکش روسی که در کشتی‌سازی زوزدا (Zvezda) در حال ساخت هستند، در لیست تحریم‌ها قرار گرفته‌اند. این اولین بار است که آمریکا پیش از ورود کشتی‌ها به خدمت دریایی، آن‌ها را تحریم کرده است.

- **تغییرات در خریداران نفت روسیه:** چین و هند که تاکنون ۸۱٪ از صادرات دریایی نفت روسیه را خریداری کرده‌اند، به دنبال تأمین نفت از خاورمیانه (مانند عربستان سعودی، عراق، امارات و کویت) هستند. باین‌حال، این کشورها متعهد به محدودیت عرضه اوپک پلاس هستند.

- **بازار LNG:** خریداران آسیایی LNG به دلیل کاهش تقاضا در چین و ژاپن، بخش بیشتری از LNG خریداری‌شده را به اروپا بازفروش می‌کنند. عوامل کاهش تقاضا در آسیا شامل هوای معتدل و استفاده از جایگزین‌های ارزان‌تر مانند زغال‌سنگ، گاز طبیعی داخلی، و محصولات نفتی هستند.

- **پیش‌بینی بازار LNG:** به دلیل تعلیق گاز طبیعی خط لوله‌ای که از اوکراین عبور می‌کرد، پیش‌بینی می‌شود تقاضای LNG اروپا ۱۰٪ در ۲۰۲۵ افزایش یابد. همچنین با وجود افزایش تقاضای اروپا، تقاضای ضعیف LNG در آسیا مانع از افزایش قیمت LNG شده است. باین‌حال، احتمال افزایش قیمت در ماه‌های آینده وجود دارد زیرا تقاضای LNG در برزیل و مصر در مقایسه با سال گذشته افزایش یافته است. هم خریداران اروپایی و هم آسیایی باید ذخایر LNG خود را برای فصل گرما بازسازی کنند که ممکن است منجر به رقابت برای خرید LNG شود.

- **ترامپ وضعیت اضطراری انرژی ملی اعلام کرد و برای افزایش تولید نفت و گاز آمریکا اقدام کرد:** ترامپ اعلام کرد ایالات متحده در وضعیت اضطراری انرژی قرار دارد و دستوراتی برای تسهیل تولید نفت و گاز امضا کرد. وی وعده داد که آمریکا به بزرگ‌ترین صادرکننده انرژی تبدیل خواهد شد و سیاست‌های محیط‌زیستی دولت بایدن را لغو خواهد کرد. دونالد ترامپ در اولین روز بازگشت خود به کاخ سفید، وضعیت اضطراری انرژی ملی اعلام کرد و دستوری اجرایی امضا کرد که فرایند صدور مجوز برای پروژه‌های انرژی از جمله خطوط لوله و نیروگاه‌ها را تسریع می‌کند. یکی از اولویت‌های دولت ترامپ استفاده از «تمام منابع لازم» برای ساخت زیرساخت‌های انرژی است. وی همچنین با امضای دستوری، محدودیت‌های اعمال‌شده توسط بایدن بر استخراج نفت و گاز در آلاسکا را لغو کرد و وعده داد که منابع طبیعی غنی این ایالت را برای استخراج انرژی باز خواهد کرد. ترامپ در سخنرانی افتتاحیه خود گفت: «ما دوباره کشوری ثروتمند خواهیم شد و طلای مایع زیر پای ما به تحقق این هدف کمک خواهد کرد». ترامپ با تأکید بر اینکه آمریکا بیشترین منابع نفت و گاز جهان را در اختیار دارد، اعلام کرده است که قیمت‌ها را کاهش خواهد داد و انرژی آمریکا را به سراسر جهان صادر خواهد کرد.

کامودیتی‌ها

- **خروج میتسوبیشی از بازار تجارت فلزات چین:** شرکت میتسوبیشی اعلام کرد که کسب‌وکار تجارت فلزات خود در چین را به دلیل کلاهبرداری مشکوک یکی از معامله‌گران مس خود تعطیل می‌کند. این کلاهبرداری که توسط معامله‌گر مستقر در شانگهای، آقای گونگ هوایونگ انجام شده، منجر به زیان بیش از ۹۰ میلیون دلار آمریکا شده است. گونگ هوایونگ از سمت خود برکنار شده است. میتسوبیشی دیگر هیچ معامله داخلی جدیدی در چین انجام نخواهد داد اما تجارت صادرات و واردات با چین از طریق سایر واحدهای تجاری ادامه خواهد یافت. این شرکت که سه دهه در بازار کالای چین فعالیت داشته، یکی از تأمین‌کنندگان اصلی کنسانتره مس وارداتی به کارخانه‌های ذوب چین بوده است. همچنین فلزاتی مانند آلومینیوم به چین ارسال کرده و فلزات تولیدی چین را به بازارهای داخلی و خارجی عرضه کرده است. گونگ هوایونگ معاملات غیرمجاز با شرکت‌های محلی (از جمله شرکت‌های مرتبط با خود) انجام داده و به آن‌ها اجازه داده است پرداخت‌ها را به تأخیر بیندازند. میتسوبیشی پیش‌تر واحد تجارت نفت مستقر در سنگاپور خود را در سال ۲۰۱۹ تعطیل کرده بود که به دلیل معاملات غیرمجاز و موقعیت‌های مشتقه، بیش از ۳۰۰ میلیون دلار زیان‌دیده بود.

- **توقف فعالیت بندر هلدند استرالیا:** بزرگ‌ترین بندر صادرات سنگ‌آهن استرالیا، پورت هلدند، به دلیل ورود طوفان استوایی تعطیل شده است. این بندر سنگ‌آهن را از تمام معادن اصلی صادر می‌کند و در دسامبر ۴۷.۶۱۴ میلیون تن سنگ‌آهن صادر کرده که از ۴۸.۷۵۵ میلیون تن نوامبر کمتر بوده است. دومین بندر صادرات سنگ‌آهن در منطقه دامپیر نیز ممکن است تحت‌تأثیر طوفان قرار گیرد. همچنین یک کارخانه عظیم LNG که توسط شرکت وودساید انرژی اداره می‌شود، ممکن است دچار اختلال شود.

- **اتحادیه اروپا در حال بررسی تحریم واردات آلومینیوم روسیه در بسته جدید تحریم‌ها:** اتحادیه اروپا گزارش داده که در حال بررسی اعمال محدودیت‌های بیشتر بر واردات آلومینیوم روسیه به‌عنوان بخشی از بسته جدید تحریم‌ها علیه مسکو به دلیل حمله به اوکراین است. با این حال، تأثیر این اقدام احتمالاً محدود خواهد بود، زیرا روسیه همچنان خریداران جدیدی را که تحت تحریم نیستند، پیدا می‌کند. قیمت آلومینیوم در بورس فلزات لندن (LME) این چهارشنبه به بالاترین میزان خود در یک ماه اخیر رسید و از ۲,۶۰۰ دلار در هر تن عبور کرد. این افزایش به دنبال اخبار مربوط به بررسی تحریم‌های جدید اتحادیه اروپا علیه محصولات آلومینیومی روسیه رخ داد. با این حال، قیمت‌ها پس از مدتی کاهش یافت. تحریم‌های پیشنهادی بخشی از شانزدهمین بسته تحریم‌های اتحادیه اروپا خواهند بود که به مناسبت سومین سالگرد جنگ تدوین شده است. این محدودیت‌ها به صورت تدریجی اعمال می‌شوند و جزئیات زمان‌بندی و دامنه آن هنوز تعیین نشده است. در سال ۲۰۲۴، ایالات متحده و بریتانیا واردات فلزات تولیدشده در روسیه را ممنوع کردند. اتحادیه اروپا تاکنون تنها محصولات آلومینیومی خاص مانند سیم، لوله، لوله‌کشی و فویل را که کمتر از ۱۵ درصد واردات اتحادیه را شامل می‌شود، تحریم کرده است. روسیه بزرگ‌ترین تولیدکننده آلومینیوم خارج از چین است و حدود ۵ درصد از تولید جهانی آلومینیوم را به خود اختصاص می‌دهد. اگرچه اتحادیه اروپا همچنان به واردات آلومینیوم از روسیه ادامه می‌دهد، اما حجم این واردات طی دو سال گذشته کاهش یافته است. خریداران اروپایی به صورت خودخواسته و به دلیل حمله روسیه به اوکراین از خرید این محصولات اجتناب کرده‌اند. در حال حاضر، روسیه حدود ۶ درصد از واردات آلومینیوم اولیه اتحادیه اروپا را تأمین می‌کند که این رقم نسبت به سال ۲۰۲۲ به نصف کاهش یافته است. خلأ ناشی از کاهش واردات روسیه عمدتاً توسط واردات از خاورمیانه، هند و جنوب شرق آسیا پر شده است و پیش‌بینی می‌شود این روند ادامه یابد. بخش بیشتری از آلومینیوم روسیه به چین، بزرگ‌ترین مصرف‌کننده آلومینیوم جهان، صادر شده است.

تکنولوژی (جهت مشاهده جزئیات هر خبر بر روی عنوان آن کلیک نمایید)

انقلاب هوش مصنوعی در صنعت خودروسازی: CES ۲۰۲۵

نمایشگاه CES ۲۰۲۵ در لاس‌وگاس به صحنه‌ای برای نمایش پیشرفت‌های چشمگیر در فناوری خودروسازی تبدیل شد. هوش مصنوعی، برقی‌سازی، و خودمختاری وسایل نقلیه محور اصلی نوآوری‌ها بودند. خودروسازان به فناوری‌های شخصی‌سازی شده روی آورده‌اند. هوندا سری ۰ خود را معرفی کرد که بر خودروهای برقی و تعاملات شخصی‌سازی شده تمرکز دارد. بی‌ام‌و و هیوندای نمایشگرهای پانورامیک و شیشه‌های هولوگرافیک را به نمایش گذاشتند. انویدیا چیپ Thor را برای رانندگی خودکار سطح ۴ رونمایی کرد. هوندا و Sony Honda Mobility خودرو Afeela ۱ را با دستیار صوتی تعاملی معرفی کردند. گارمین کنترلی چندمنظوره ارائه داد که سیستم‌های مختلف خودرو را ادغام می‌کند. همچنین هوندا از سیستم‌عامل AISMO برای به‌روزرسانی‌های نرم‌افزاری استفاده می‌کند و تویوتا نیز با کمک انویدیا، استراتژی نرم‌افزاری خود را تقویت کرده است. با غیبت برخی برندهای آمریکایی و اروپایی، برندهای چینی مانند Zeekr و Xpeng توانستند نوآوری‌های خود را درخشان‌تر نشان دهند.

هفت روند نگران‌کننده فناوری در سال ۲۰۲۴

سال ۲۰۲۴ هم‌زمان با نوآوری‌های هیجان‌انگیز، شاهد ظهور روندهای ناخوشایند بسیاری در حوزه فناوری بود که نشان‌دهنده نقاط ضعف فرهنگ کنونی تکنولوژی هستند. در ادامه به بررسی روندهای منفی فناوری در سال ۲۰۲۴ می‌پردازیم:

۱. افزایش ابزارهای بی‌فایده هوش مصنوعی: شرکت‌های بی‌شماری ابزارهای مبتنی بر هوش مصنوعی ارائه داده‌اند که یا مشکلات غیرواقعی را حل می‌کنند یا مشکلات جدیدی به وجود می‌آورند.
۲. فرسایش حریم خصوصی دیجیتال: در سال ۲۰۲۴، حریم خصوصی دیجیتال همچنان در حال کاهش است.
۳. خستگی از مدل اشتراک محور: در سال ۲۰۲۴، مدل «همه چیز به‌عنوان سرویس» به حد افراطی رسیده است.
۴. بازگشت تبلیغات توخالی و محصولات ناقص: سال ۲۰۲۴ شاهد بازگشت روند ناخوشایند تبلیغ محصولات نیمه‌کاره و وعده‌های توخالی بود.
۵. افزایش زباله‌های الکترونیکی ناشی از ارتقاءهای غیرضروری: چرخه ناپایدار ارتقاء سخت‌افزار همچنان ادامه دارد. این روند باعث افزایش بی‌سابقه زباله‌های الکترونیکی شده است.
۶. کاربردهای نظارتی پیاپی هوش مصنوعی: ابزارهای نظارتی مبتنی بر هوش مصنوعی به‌سرعت در محیط‌های کاری و آموزشی گسترش یافته‌اند. این فناوری‌ها محیط‌های تنبیهی را تقویت کرده و اعتماد را کاهش می‌دهند.
۷. زوال الگوریتم‌های شبکه‌های اجتماعی: الگوریتم‌های شبکه‌های اجتماعی در سال ۲۰۲۴ بیشتر از همیشه کیفیت محتوا را قربانی تعامل کاربران کرده‌اند. پلتفرم‌ها با اولویت دادن به تبلیغات و پست‌های کلیک‌خور، تجربه واقعی تعامل را از بین برده‌اند. مدل‌های پرداخت برای دیده شدن نیز نابرابری بیشتری در کشف محتوا ایجاد کرده‌اند.

شاخص ESG & CG (جهت مشاهده جزئیات هر خبر بر روی عنوان آن کلیک نمایید)

پیشتازی امارات در توسعه انرژی خورشیدی با پروژه‌های راهبردی

گزارش جدیدی توسط انجمن صنعت خورشیدی خاورمیانه (MESIA) در جریان اجلاس جهانی آینده انرژی ۲۰۲۵ در ابوظبی منتشر شده است که رشد سریع انرژی خورشیدی در منطقه خاورمیانه و شمال آفریقا (MENA) و نقش کلیدی امارات در این تحول را مورد بررسی قرار داده است. این گزارش نشان‌دهنده رهبری امارات متحده عربی در بخش انرژی خورشیدی منطقه‌ای است. این دستاورد با اجرای برنامه‌هایی نظیر استراتژی انرژی پاک دبی ۲۰۵۰ که دستیابی به ۷۵ درصد انرژی پاک تا سال ۲۰۵۰ را هدف قرار داده و چشم‌انداز ۲۰۳۰ ابوظبی که دستیابی به ۳۰ درصد انرژی تجدیدپذیر ظرف پنج سال آینده را دنبال می‌کند، حاصل شده است. سهم انرژی خورشیدی در ترکیب انرژی منطقه به طور قابل توجهی افزایش یافته است. ظرفیت خورشیدی در منطقه در سال ۲۰۲۳ با ۲۳ درصد رشد به ۳۲ گیگاوات رسید و پیش‌بینی می‌شود تا سال ۲۰۳۰ از مرز ۱۸۰ گیگاوات فراتر رود. این رشد ناشی از پیشرفت‌های فناورانه، حمایت دولت‌ها و سرمایه‌گذاری‌های بخش خصوصی است.

افزایش تولید انرژی کربنی چین در سال ۲۰۲۴

داده‌های رسمی نشان می‌دهند که تولید برق حرارتی عمدتاً مبتنی بر زغال‌سنگ چین در سال ۲۰۲۴ با افزایش ۱.۵ درصدی مواجه شده است، در حالی که انتظار می‌رفت تولید برق از زغال‌سنگ به اوج خود برسد. این رشد با وجود کاهش سرعت رشد به پایین‌ترین سطح خود در نه سال اخیر، به‌استثنای سال‌های همه‌گیری کرونا، همچنان ادامه داشته است. این آمار چالش‌های موجود در حذف نیروگاه‌های زغال‌سنگی در عین تأمین نیازهای روزافزون چین به انرژی را نشان می‌دهد. این نیازها ناشی از صنایع پرمصرف و روند الکتریکی‌سازی اقتصاد، مانند رشد خودروهای الکتریکی، است. تولید برق حرارتی که عمدتاً از زغال‌سنگ تأمین می‌شود (با سهم کوچکی از نیروگاه‌های گاز طبیعی)، در سال گذشته به ۶.۳۴ تریلیون کیلووات‌ساعت (kWh) رسید. پنگ چنگ‌یائو، مدیر بخش انرژی و تجدیدپذیر چین در S&P Global Commodity Insights، اعلام کرد که این رشد بیش از پیش‌بینی‌های ابتدای سال به دلیل تقاضای بالاتر از انتظار برای برق رخ داده است. کاهش تولید برق‌آبی و تابستانی گرم و طولانی از دلایل افزایش تولید برق حرارتی بودند. تولید برق‌آبی، دومین منبع بزرگ برق چین، با وجود رشد ۱۰.۷ درصدی در سال ۲۰۲۴، همچنان تحت تأثیر خشکسالی شدید سال ۲۰۲۳ بود.

مشارکت صندوق اوپک در تأمین مالی بزرگ‌ترین پروژه نیروگاه بادی خشکی آفریقا

صندوق توسعه بین‌المللی اوپک (OPEC Fund) با اختصاص ۳۰ میلیون دلار، در تأمین مالی بزرگ‌ترین پروژه نیروگاه بادی خشکی در آفریقا مشارکت می‌کند. این پروژه شامل ساخت دو مزرعه بادی با ظرفیت ۵۵۰ مگاوات در منطقه خلیج سوئر مصر است که مجموع ظرفیت آن به ۱.۱ گیگاوات می‌رسد.

^۱ این شاخص از ترکیب سه حرف اول کلمات محیط زیست (Environment)، دغدغه‌های اجتماعی (Social) و حاکمیت شرکتی (Governance) ساخته شده است.